

GALICJA

STUDIA I MATERIAŁY

TOM 9



WYDAWNICTWO
UNIwersytetu Rzeszowskiego
Rzeszów 2023

REDAKCJA

dr hab. prof. UR Szczepan Kozak (red. nac.), dr Agnieszka Kawalec (z-ca red. nac.),
dr hab. prof. UR Paweł Sierzęga (red.), dr hab. prof. UR Jerzy Kuzicki (red.), Natalia Gryń-Popek (sekretarz)

RECENZENCI TOMU

dr Ołeh Duch; dr hab. Ola Hnatiuk, prof. UW, prof. Akademii Kijowsko-Mohylańskiej; dr hab. Lidia Łazurko;
prof. dr hab. Andrzej Szwarec; prof. dr hab. Leonid Zaskilniak; prof. dr hab. ks. Zygmunt Zieliński;
dr hab. ks. Sławomir Zych, prof. KUL

RADA NAUKOWA

Przewodnicząca: prof. dr hab. Jadwiga Hoff (Uniwersytet Rzeszowski)

Członkowie: prof. dr hab. Christoph Augustynowicz (Uniwersytet Wiedeński), prof. dr hab. Michał Baczkowski (Uniwersytet Jagielloński), dr hab. prof. UEK Krzysztof Broński (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), prof. dr hab. Zdzisław Budzyński (Uniwersytet Rzeszowski), dr hab. prof. UR Mariola Hoszowska (Uniwersytet Rzeszowski), prof. dr hab. Urszula Jakubowska (IBL PAN), dr hab. prof. UR Jolanta Kamińska-Kwak (Uniwersytet Rzeszowski), prof. dr hab. Kazimierz Karolczak (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), prof. dr hab. Eugeniusz Koko (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. István Kovács (Budapeszt), prof. dr hab. Alła Kyrydon (Uniwersytet Kijowski), dr Torsten Lorenz (Berlin), prof. dr hab. Waldemar Łazuga (Uniwersytet w Poznaniu), prof. dr hab. Jerzy Maternicki (Uniwersytet Rzeszowski), dr Mariusz Menz (Uniwersytet w Poznaniu), doc. dr Marian Mudryj (Uniwersytet Lwowski), dr Sviatosław Pacholkiv (Instytut Historii Żydów w Austrii, St. Pölten), dr hab. Stanisław Pijaj (Uniwersytet Jagielloński), dr Robert Pyrah (Uniwersytet Oksfordzki), dr hab. prof. UW Adam Redzik (Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Miłoś Reznik (Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie), prof. dr hab. Éva Ring (Uniwersytet w Budapeszcie), dr hab. prof. UP Isabel Röska-Rydel (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dr hab. Konrad Rzemieniecki (Zakład Narodowy im. Ossolińskich), dr hab. prof. UW Danuta Sosnowska (Uniwersytet Warszawski), dr hab. prof. UP Łukasz Tomasz Sroka (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dr hab. prof. UAM Damian Szymczak (Uniwersytet w Poznaniu), dr hab. Krzysztof Ślusarek (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr Peter Švorc (Uniwersytet w Preszowie), prof. dr hab. Adam Wątor (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Leonid Zaskilniak (Uniwersytet Lwowski)

Tłumaczenie i korekta tekstów i streszczeń w jęz. ang.
dr Łukasz Barciński

Opracowanie redakcyjne i korekta
Władysław Wójtowicz

Opracowanie techniczne
Ewa Kuc

Łamanie i prace pomocnicze
Michał Kocząb

Projekt okładki
Szczepan Kozak

Publikacja wydana w ramach programu „Rozwój czasopism naukowych”
(Umowa Nr RCN/SP/0351/2021/1)

THIS JOURNAL IS OPEN
ACCESS CC BY-NC-ND



© Copyright by
Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego
Rzeszów 2023

ISSN 2450-5854
DOI: 10.15584/galisim

2070

WYDAWNICTWO UNIwersytetu Rzeszowskiego
35-310 Rzeszów, ul. prof. S. Pigonia 6, tel.: 17 872 13 69, tel./faks: 17 872 14 26
e-mail: wydaw@ur.edu.pl; <https://wydawnictwo.ur.edu.pl>
Wydanie I, format B5, ark. wyd. 32,50, ark. druk. 30, zlec. red. 51/2023

Druk i oprawa: Drukarnia Uniwersytetu Rzeszowskiego



Table of contents

ARTICLES AND DISSERTATIONS

Damian Szymczak , <i>Church, religion and religiosity with regard to Polish political life in Galicia in the era of autonomy. State of the research and research postulates</i>	9
Tadeusz Pólchlopek , <i>Religion and nationality. In the scope of the romantic dispute about the biculturalism of Galicia</i>	29
Szczepan Kozak , <i>Transformations of religiousness among the Catholic population of Galicia in light of selected testaments from 1772-1918</i>	43
William Lecyk , <i>“In the first place, I give thanks to the Supreme Creator for all the blessings...” The attitude of clergy of the Przemyśl Eparchy towards God and religion in the light of last wills from 1817–1827</i>	74
Jerzy Kuzicki , <i>Religious issues in Galicia in the light of the correspondence of the founders of the Resurrectionists</i>	95
Sabina Rejman , <i>The practice of faith in everyday life based on the metrical books of various denominations in the period of Galician autonomy (as illustrated by Rzeszów)</i>	118
Beata Lorens , <i>Religiousness of Galician female landowners as illustrated by the Skrzyński family</i>	139
Stanisław Nabywaniec , <i>Correctional homes for diocesan clergy in the Polish lands in the 19th century with regard to Galicia and the Discalced Carmelite monastery in Zagórze</i>	154
Michał Sowa , <i>Attitudes of selected diocesan clergy and religious order members towards the outbreak and the first months of World War I</i>	169
Aleksandra Włodyka , <i>Activities of the Association of the Ladies of Charity of St. Vincent de Paul in Kraków during World War I</i>	184
Jolanta Załęczny , <i>“To act and operate socially, it is necessary in advance to know the ways and goals, to have calculations and programs.” About the various levels of activity of Armenian Archbishop Józef Teodorowicz</i>	200
Franciszek Wasyl , <i>Observing and taking notes. Customs of parishioners in a small town in the eyes of the parish priest</i>	218
Tomasz Kargol , <i>Wayside shrines as forms of religiosity as illustrated by the parish of Szczepanów in the 19th century</i>	248

Katarzyna Thomas , <i>Selected religious aspects of the development of the Jewish community of Drohobycz in the last years of the Habsburg Monarchy</i>	287
Anna Pachowicz , <i>Jews and Christians – from the history of the religious life of the Jewish community in Tarnów</i>	300
Magdalena Patro-Kucab , <i>God, religion and faith in the works of Alojzy Feliński</i>	324
Elżbieta Biesiadecka , <i>Christian religious rites and customs in Polish Galician press for children and youth</i>	341
Uliana Mowna , <i>Leading festivals of the ritual year of Ukrainians in Galicia of the first half of the 19th century in the light of Lviv periodicals. Symbiosis of Christian and traditional folk cultural practices</i>	353

SOURCES AND MATERIALS

Nazar Kiś , <i>“Our Emperor”. The image of Franz Joseph in the Lviv press. Evolution from “the rebel victor” of the 1850s to “the good father” of the early 20th century</i>	377
Anna Wal , <i>World War I and “the good old Austrian times” in a novel by Roman Turek “W służbie najjaśniejszego pana” [In His Majesty’s service]</i>	389
Zenon Ożóg , <i>Jan Andruszewski – Galicia’s forgotten writer. A reconnaissance</i>	410
Mariusz Nowak , <i>The problem of so-called “traditional values” and socio-political transformations in 19th-century Europe in the light of the journalism of the Kraków conservative, Henryk Lisicki</i>	417
Konrad Meus , <i>The beginnings of the Zionist movement in Galicia in 1898 based on the documents of the Lviv Governorate</i>	436
Mariana Mowna , <i>One sketch of Lviv’s sacred heritage: Dionizy Kajetanowich’s guide to the Armenian Cathedral</i>	453

REVIEW ARTICLES, REVIEWS, NOTES ABOUT BOOKS

Piotr Olechowski , <i>“Polacy w Stanisławowie” from the perspective of Petr Hawrylyszyn, or some remarks about the book “Поляки у Станиславо́ві”, Брустури 2022, cc. 208.</i>	467
--	-----

CHRONICLE

Szczepan Kozak , <i>International Scientific Conference “Galician Melting Pot. Intelligentsia in the Austrian partition (1772–1918)”, Rzeszów, September 21–22, 2023.</i>	477
---	-----